

Практичне заняття № 3

КОЛЕКТИВНІ ДОГОВОРИ І УГОДИ

Питання для обговорення

1. Поняття, сторони соціального діалогу.
2. Поняття і види угод із соціально-економічних питань.
3. Поняття і зміст колективного договору.
4. Порядок укладення колективного договору, його реєстрація.
5. Строк чинності колективного договору із соціально-економічних питань.
6. Відповідальність за порушення колективних договорів.

Практичні завдання

Завдання № 1

Проаналізувати ситуацію та на основі нормативних актів визначити:

1.1 Чи обов'язкове укладення колективного договору власником або уповноваженим ним органом?

1.2 У чому полягають особливості колективно-договірного регулювання?

1.3 Чи законне включення до колективного договору вказаної умови?

Відповідь обґрунтувати.

У результаті перевірок, що проводились уповноваженими органами державної влади, було виявлено, що в багатьох організаціях колективні договори або не уклалися через відмову власників чи уповноважених ними органів їх укладати, або мали формальний характер.

У деяких колективних договорах передбачалася можливість власника або уповноваженого ним органу направляти працівників у довгострокові відпустки без збереження заробітної плати на період призупинення роботи у зв'язку з відсутністю сировини або тимчасовою затовареністю продукцією.

Завдання № 2

Проаналізувати ситуацію та на основі нормативних актів визначити:

2.1 Чи законні дані положення? Відповідь обґрунтувати.

Власник і профспілкова організація торговельного центру «Материк», урахувавши пропозиції, що надійшли від працівників та керівників цього центру, розробили проект колективного договору.

Після обговорення проекту на загальних зборах колективу було укладено колективний договір, до якого внесено такі положення:

1) надавати працівникам соціальні відпустки (весілля – три дні, похорон – три дні). Виплачувати допомогу на обрядові послуги за наявності необхідних документів і грошових коштів;

2) контролювати виконання працівниками магазину трудової дисципліни, застосовувати до її порушників дисциплінарні засоби впливу згідно із Кодексом законів про працю;

3) заробітну плату виплачувати за місцем роботи по мірі надходження грошових коштів на розрахунковий рахунок магазину;

4) усі працівники зобов'язуються без дозволу адміністрації не знаходитись у приміщенні магазину в неробочий час із причин, не пов'язаних з роботою, а також не запрошувати на робочі місця сторонніх осіб.

☞Методичні рекомендації

В сучасній Україні відбуваються процеси формування колективного трудового права. Кризовий стан економіки країни загострив проблему соціального балансу між найманими працівниками, роботодавцями і державою. За таких умов закономірною є потреба у виробленні форм співробітництва між зазначеними суб'єктами та їх правовому забезпеченню для стабільного соціально-економічного розвитку України. Ознайомлення із запропонованими питаннями надасть можливість встановити рівень правового забезпечення соціального діалогу в Україні.

Вирішення *практичних* завдань потребує опрацювання Закону України «Про колективні договори і угоди» від 1 липня 1993 р.

Список рекомендованої літератури

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.
2. Кодекс законів України про працю. Затверджений Законом № 322 – УІІ від 10 грудня 1971 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1971. додаток до № 50. ст. 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
3. Про колективні договори і угоди: Закон України від 1 липня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №36. ст.361.
4. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів):Закон України від 3 березня 1998 року № 137/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 34. Ст. 227.
5. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15 вересня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 45. ст. 397.
6. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22 червня 2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 22. ст. 216.
7. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23 грудня 2010 року № 2862-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 28. Ст. 255.
8. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. 5-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 860 с.

9. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. спец. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін.; За ред. П. Д. Пилипенка. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. 544 с.
10. Трудовое право: в вопросах и ответах: Учеб-справ. пособие. Изд. 5-е, перераб. и доп. / Под ред. В.В.Жернакова. Х.: Одиссей, 2007. – 664 с.
11. Чанишева Г., Болотіна Н. Окремі теоретичні проблеми сучасного трудового права (до постановки питання). *Право України*. 1999. №9. с. 13 – 19.
12. Морозов С. Колективний договір як форма участі працівників в управлінні підприємством. *Підприємництво, госп-во і право: наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2013. №2. С. 89-92.
13. Серода О. Відповідальність сторін колективно-договір-них відносин: сучасний стан і перспективи. *Вісн. Нац. акад. прокуратури України*. 2011. № 1. С. 80-84.
14. Чанишева Г. Правовые основы социального диалога в сфере труда. *Ежегодник укр. права*. № 5. сб. науч. тр. / Нац. акад. прав. наук Украины. Х.: Право, 2013. С. 396-402.